

RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ

Warszawa, 28 kwietnia 2020 r.

DB.025.1.2020.JD

Członkowie Rady Doskonałości Naukowej Członkowie Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów

Szanowni Państwo,

W związku z licznymi pytaniami dotyczącymi postępowań awansowych, zwłaszcza zdalnego ich przeprowadzania, Biuro Rady Doskonałości Naukowej przedkłada informację o zmianach w przepisach prawa oraz opinie prawne, które mogą być pomocne w pracach uczelnianych organów kolegialnych:

- 1. Praca organów kolegialnych z wykorzystaniem technologii informatycznych**
– w formie zdalnej mogą odbywać się posiedzenia organów Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, organów Rady Doskonałości Naukowej, posiedzenia komisji habilitacyjnej, kolokwium habilitacyjne, obrona pracy doktorskiej, dotyczy to także posiedzeń wszystkich gremiów, w tym komisji doktorskiej oraz zespołów powoływanych w postępowaniach o awans naukowy (zgodnie z rozporządzeniami właściwych ministrów)

Podstawy prawne:

Weszły w życie przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-21 (Dz. U. z 2020 r. poz. 695). W ustawie tej wprowadzono zmiany w wielu aktach prawnych, w tym dotyczących postępowań o awans naukowy. W szczególności warto wskazać na następujące zmiany:

art. 60: w ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 oraz z 2019 r. poz. 39 i 534) wprowadza się następujące zmiany:

pkt 2: w art. 189 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu: „1a. **Posiedzenia prezydium Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów i jej sekcji mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację oraz umożliwiających zapewnienie tajności głosowań.**”;

art. 63: W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 i 374) wprowadza się następujące zmiany:

ust. 1 pkt 2: w art. 31 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. **Posiedzenia senatu** mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację oraz umożliwiających zapewnienie tajności głosowań.”;

ust. 5 pkt 5: w art. 178 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu: „1a. Posiedzenia właściwego organu, o którym mowa w ust. 1, mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację oraz umożliwiających zapewnienie tajności głosowań.” *(Przepis ten odnosi się do każdego organu podmiotu doktoryzującego lub habilitującego właściwego do nadawania stopni, w tym organów instytutów Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów badawczych.)*.

ust. 5 pkt 6: w art. 191 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu: „1a. **Obrona rozprawy doktorskiej** może być przeprowadzona poza siedzibą podmiotu doktoryzującego z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę jej przebiegu i rejestrację.”;

ust. 5 pkt 8: w art. 221 po ust. 9 dodaje się ust. 9a w brzmieniu: „9a. **Kołokwium habilitacyjne** może być przeprowadzone poza siedzibą podmiotu habilitującego z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę jego przebiegu i rejestrację.”;

ust. 5 pkt 9: w art. 235 dodaje się ust. 6 w brzmieniu: „6. **Posiedzenia prezydium RDN i zespołów, o których mowa w ust. 5, mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację oraz umożliwiających zapewnienie tajności głosowań.**”;

art. 101: Przepis art. 178 ust. 1a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce stosuje się odpowiednio do **przewodów doktorskich, postępowań habilitacyjnych i postępowań o nadanie tytułu profesora, wszczętych przed dniem 1 maja 2019 r.** *(Przepis ten dotyczy przeprowadzenia posiedzeń organów właściwych do nadawania stopni na odległość, w tym zdalnego podejmowania uchwał w odniesieniu do postępowań o awans naukowy wszczętych do dnia 30 kwietnia 2019 r.)*.

Inne zmiany przepisów prawa:

art. 60: w ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 oraz z 2019 r. poz. 39 i 534) wprowadza się następujące zmiany:

pkt 13 lit. a: w art. 324: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Pierwsza ewaluacja jakości działalności naukowej, o której mowa w art. 265 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, obejmuje lata 2017–2021 i rozpoczyna się w dniu 1 stycznia 2022 r.” *(Oznacza to, że pierwsza ewaluacja działalności naukowej została przesunięta o rok. Tym samym, nowy sposób przyznawania uprawnień do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego uległ odroczeniu)*.

Art. 15zzzzzn: W okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, w szczególności, gdy urząd administracji obsługujący organ administracji publicznej wykonuje zadania w sposób wyłączający bezpośrednią obsługę interesantów, organ administracji publicznej:

- 1) może odstąpić od zasady określonej w art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego także w przypadku, gdy wszystkie strony zrzekły się swego prawa;
- 2) może zapewnić stronie udostępnienie akt sprawy lub poszczególnych dokumentów stanowiących akta sprawy również za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną na adres wskazany w rejestrze danych kontaktowych, o którym mowa w art. 20j ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego

2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne lub inny adres elektroniczny wskazany przez stronę;

2. Prace komisji habilitacyjnej

a) warunki, jakie powinny być spełnione przy pracy zdalnej komisji habilitacyjnej:

Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów przypomina, że zgodnie z § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2018 r. poz. 261), który ma zastosowanie do postępowań o awans naukowy wszczętych do dnia 30 kwietnia 2019 r., obrady komisji habilitacyjnej mogą odbywać się przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających prowadzenie obrad na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, **chyba że habilitant złożył wniosek o przeprowadzenie głosowania w trybie tajnym** (w takim przypadku głosowanie tajne powinno odbyć się przy zastosowaniu narzędzia informatycznego pozwalającego na oddanie tajnego głosu na odległość). Oznacza to, że każdy członek komisji habilitacyjnej, niezależnie od pełnionej funkcji, może brać udział w obradach komisji habilitacyjnej na odległość w formie tzw. wideokonferencji.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że odbycie się obrad w powyżej wskazanej formie może mieć miejsce z zastrzeżeniem udziału w nich co najmniej 6 członków komisji habilitacyjnej, w tym przewodniczącego i sekretarza, z uwzględnieniem zapewnienia możliwości jednoczesnego widzenia się i słyszenia wszystkich osób biorących udział w obradach.

Rada Doskonałości Naukowej przypomina, że zgodnie z rozporządzeniem zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 marca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem, zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 528) „*w okresie, o którym mowa w ust. 1, kolegia elektorów uczelni publicznych, komisje stypendialne, komisje i zespoły powołane w postępowaniach w sprawach nadania stopni i tytułu prowadzonych w uczelniach oraz komisje i inne gremia działające na podstawie statutów uczelni podejmują uchwały za pomocą środków komunikacji elektronicznej niezależnie od tego, czy taki tryb ich podejmowania został określony w aktach wewnętrznych uczelni lub aktach regulujących działanie tych podmiotów*”.

Przytoczony przepis, nowelizuje rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem, zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 511).

Posiedzenia właściwego organu nadającego stopień naukowy albo stopień w zakresie sztuki (w uczelni - senat lub inny organ określony w jej statucie, w instytucie PAN, w instytucie badawczym oraz w instytucie międzynarodowym - rada naukowa) mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację oraz umożliwiających zapewnienie tajności głosowań (art. 178 ust. 1a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 i 374) dodany na mocy art. 63 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (poz. 695).

Powyższe rozwiązanie stosuje się również odpowiednio do przewodów doktorskich, postępowań habilitacyjnych i postępowań o nadanie tytułu profesora, wszczętych przed dniem 1 maja 2019 r. (art. 101 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (poz. 695).

**b) podpisy członków komisji habilitacyjnej
- podpisy pod uchwałą i protokołem powinni złożyć wszyscy członkowie komisji**

Opinia prawna:

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej stanowisko prezentowane przez sądy administracyjne – w ocenie naszego Biura – z przepisów ustawy nie wynika, aby upoważnienie członka komisji habilitacyjnej do podpisania protokołu obrad komisji habilitacyjnych oraz do podpisania podjętych uchwał przez innego członka było przewidziane przepisem szczególnym, a zatem nie jest dopuszczalne udzielenie takiego upoważnienia.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że rolą komisji habilitacyjnej, w myśl przepisów ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789), jak i przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) jest wyrażenie stanowisko w sprawie nadania albo odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego, na podstawie którego organ przeprowadzający postępowanie habilitacyjne lub postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego ma podjąć rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie. Stanowisko to wyrażane jest w drodze podjęcia uchwały. Komisję zatem należy uznać za organ administracji publicznej, a przynajmniej za podmiot wykonujący zadania publiczne, bowiem z mocy przepisów prawa materialnego wskazana została do zajęcia stanowiska w sprawie będącej postępowaniem administracyjnym. Komisja habilitacyjna posiada także cechy przypisywane organom administracji publicznej, a mianowicie ustrojowe wyodrębnienie organizacyjne, powołanie do realizacji norm prawa administracyjnego w sposób i ze skutkiem właściwym temu prawu, jak i zakres działania w granicach przyznanych przez prawo kompetencji.

Tym samym, mając na uwadze, iż postępowanie habilitacyjne, jak i postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest ogólnym postępowaniem administracyjnym, należy stwierdzić, że uchwała komisji habilitacyjnej jest zajęciem stanowiska wyrażonym w formie aktu administracyjnego odpowiadającemu przepisom dotyczącym postanowienia, co należy wywieść z przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm.). Z kolei immanentnym elementem postanowienia, w tym przypadku wydanej w drodze podjęcia uchwały, jest podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osób upoważnionych do jego wydania.

W tym miejscu można przytoczyć orzecznictwo sądów, które będzie miało również odpowiednie zastosowanie do postanowień, a w przypadku komisji habilitacyjnej do podjętej przez ten organ uchwały. I tak: "w ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego w odniesieniu do członka organu kolegiального, jakim jest komisja rekrutacyjna, warunek wynikający z art. 107 par. 1 1 kpa (podpis osoby upoważnionej) zostanie spełniony przez złożenie pod decyzją podpisów wszystkich członków składu orzekającego, którzy uczestniczyli w wydaniu decyzji. Decyzja, która wydana jest przez organ kolegialny stanowi wyraz woli przejawiany przez zespół osób fizycznych pełniących na podstawie określonych procedur prawnych funkcję posiadaczy tych praw i obowiązków, które ustawa przypisuje organowi kolegialnemu. Decyzje wydawane przez organ kolegialny stanowią wyraz woli członków składu orzekającego, którzy tworząc całość są nie tylko upoważnieni, ale i zobowiązani do podpisywania decyzji." (wyrok NSA z dnia 9 marca 2011 r. I OSK 1536/10).

W wyrokach Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 22 października 2000 r. sygn. akt I SA 1109/00 i z dnia 27 lutego 2003 r. sygn. akt II SA 455/02 ("Wokanda" 2003, nr 7–8, s. 76), a także w wyroku Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2003 r. sygn. akt III RN 135/03 (OSNP 2004, nr 16, poz. 274) uznano, że z uwagi na to, że organ kolegialny działa in corpore, podpis powinien być złożony przez wszystkich członków organu kolegialnego. Wracając do poprzedniego wyroku NSA, sąd stwierdził, że „w rozpatrywanej sprawie prawidłowo Sąd I instancji uznał, że decyzja komisji rekrutacyjnej, jako decyzja organu kolegialnego podpisana tylko przez niektórych jej członków jest dotknięta wadą nieważności (art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.)” (wyrok NSA z dnia 9 marca 2011 r. I OSK 1536/10).

Nie ulega zatem wątpliwości, że wszyscy członkowie komisji habilitacyjnej, którzy brali udział w podjęciu uchwały, są obowiązani ją podpisać. Skoro zaś komisja habilitacyjna działa na podstawie i w ramach przepisów prawa normujących jej działanie, to nie może poza te przepisy wychodzić. Brak jest przepisu szczególnego, który wskazywałby na możliwość podpisania przez przewodniczącego komisji habilitacyjnej, w imieniu pozostałych jej członków, podjętej przez ten organ uchwały. Złożenie podpisu przez każdego z członków komisji habilitacyjnej jest poświadczeniem jego wyrazu woli, który materializuje się w postaci uchwały.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej stanowisko prezentowane przez sądy administracyjne – w ocenie naszego Biura – z przepisów ustawy nie wynika, aby **upoważnienie członka komisji habilitacyjnej do podpisania protokołu obrad komisji habilitacyjnych oraz do podpisania podjętych uchwał przez innego członka było przewidziane przepisem szczególnym, a zatem nie jest dopuszczalne udzielenie takiego upoważnienia**. Należy zatem uznać, że wydane upoważnienia, w trybie i formie nieprzewidzianej przepisami prawa, przez członków komisji habilitacyjnej do dokonania czynności prawnej, jaką jest złożenie podpisu na podjętej uchwale, jest istotnym naruszeniem przepisów przez ten organ. W konsekwencji tego, tak podpisana uchwała (z upoważnienia) będzie obarczona wadą braku podpisów wszystkich osób obowiązanych do jej podpisania.

c) składanie podpisów przez członków komisji habilitacyjnej
– podpisy składają wszyscy członkowie komisji: albo elektronicznie, albo ręcznie

Opinia prawna: Zgodnie z art. 14 Kodeksu postępowania administracyjnego (kpa):

§ 1. Sprawy należy załatwiać w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 700, 730, 848, 1590 i 2294), doręczanego środkami komunikacji elektronicznej.

§ 2. Sprawy mogą być załatwiane ustnie, telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2019 r. poz. 123 i 730) lub za pomocą innych środków łączności, gdy przemawia za tym interes strony, a przepis prawny nie stoi temu na przeszkodzie. Treść oraz istotne motywy takiego załatwienia powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.

W świetle ww. przepisu czynności procesowe podejmowane w postępowaniu administracyjnym wymagają odpowiedniego utrwalenia. Występują dwie podstawowe zasady dotyczące formy czynności procesowych – zasada ustności oraz zasada pisemności.

Zgodnie z art. 14 § 1 kpa sprawy należy załatwiać w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, doręczanego środkami komunikacji elektronicznej. Forma pisemna i forma dokumentu elektronicznego są alternatywnymi, równorzędnymi formami załatwiania spraw w postępowaniu administracyjnym.

Organ ma swobodę wyboru jednej z wyżej wskazanych form załatwienia sprawy administracyjnej, chyba że przepisy szczególne tę swobodę ograniczają. Do załatwienia sprawy w formie dokumentu elektronicznego niezbędne jest spełnienie przesłanek przewidzianych w ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Użyte w art. 14 § 1 kpa pojęcie załatwiania sprawy obejmuje zarówno rozstrzyganie sprawy administracyjnej (w formie decyzji administracyjnej), jak i inne czynności procesowe organu i stron (uczestników). Formę pisemną lub formę dokumentu elektronicznego powinna zatem przybierać zarówno decyzja, jak i inne czynności postępowania (np. wezwania, protokoły i adnotacje, podania). Środkami komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną są rozwiązania techniczne, w tym urządzenia teleinformatyczne i współpracujące z nimi narzędzia programowe, umożliwiające indywidualne porozumiewanie się na odległość przy wykorzystaniu transmisji danych między systemami teleinformatycznymi, a w szczególności poczta elektroniczna. Przez pojęcie innych środków łączności należy rozumieć wszelkie przewodowe i bezprzewodowe środki służące do komunikowania się.

Zgodnie z art. 107 § 1 pkt 8 kpa, który należy stosować odpowiednio w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789) w zw. z art. 179 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.) decyzja zawiera podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji, a jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego – kwalifikowany podpis elektroniczny.

Decyzja, zgodnie z zasadą pisemności, winna być sporządzona w formie papierowej i opatrzona podpisem własnoręcznym, chyba że została wydana w formie dokumentu elektronicznego. W takim przypadku winna być podpisana kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Obecnie kwestie związane z kwalifikowanym podpisem elektronicznym reguluje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z 23.07.2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE L 257, s. 73).

Zgodnie z definicją z art. 3 rozporządzenia: pkt 9 – „podpisujący” oznacza osobę fizyczną, która składa podpis elektroniczny; pkt 10 – „podpis elektroniczny” oznacza dane w postaci elektronicznej, które są dołączone lub logicznie powiązane z innymi danymi w postaci elektronicznej i które użyte są przez podpisującego jako podpis; pkt 11 – „zaawansowany podpis elektroniczny” oznacza podpis elektroniczny, który spełnia wymogi określone w art. 26; pkt 12 – „kwalifikowany podpis elektroniczny” oznacza zaawansowany podpis elektroniczny, który jest składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego i który opiera się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego; pkt 13 – „dane służące do składania podpisu elektronicznego” oznaczają unikalne dane, których podpisujący używa do składania podpisu elektronicznego.

Zgodnie z art. 25 rozporządzenia podpisowi elektronicznemu nie można odmówić skutku prawnego ani dopuszczalności jako dowodu w postępowaniu sądowym wyłącznie z tego powodu, że podpis ten ma postać elektroniczną lub że nie spełnia wymogów dla kwalifikowanych podpisów elektronicznych (ust. 1). Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (ust. 2).

Jeżeli dokument został sporządzony wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego, ale okazało się, że stronie nie mogą być doręczane pisma za pomocą środków komunikacji elektronicznej, to wydruk takiego dokumentu, poświadczony za zgodność z oryginałem, należy uznać za jego odpis i doręczyć go w sposób wymagany przez przepisy kpa dla dokumentów w formie papierowej.

W świetle powyższego Organ ma swobodę wyboru jednej z wyżej wskazanych form załatwienia sprawy administracyjnej.

Podkreślenia wymaga, że z art. 14 § 1 kpa wynika możliwość skorzystania z formy dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne odnosi się do załatwienia sprawy administracyjnej, a zatem całego zespołu czynności procesowych i materialnych podejmowanych w toku danego postępowania. Nie sposób zatem odnosić tego wyłącznie do jednej czynności w toku całego postępowania. Zatem wybór formy załatwienia sprawy implikuje stosowanie tej formy do całego postępowania. Nie jest dopuszczalne połączenie zastosowania na dokumencie papierowym podpisów własnoręcznych oraz podpisów elektronicznych. Jeśli sprawa będzie załatwiana w formie dokumentu elektronicznego, to z uwagi na 107 § 1 pkt 8 kpa – w którym mowa o kwalifikowanym podpisie elektronicznym – czynności organu powinny być opatrywane takim właśnie podpisem.

Należy także zauważyć, że w ustawie z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-21 (Dz. U. z 2020 r. poz. 695) w art. 14 wprowadzono zmianę: w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256) po art. 392 dodaje się art. 393 w brzmieniu: „Art. 393. § 1. W przypadku pism wydanych przez organ administracji publicznej w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, które zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, zaawansowaną pieczęcią elektroniczną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, doręczenie może polegać na doręczeniu wydruku pisma uzyskanego z tego systemu odzwierciedlającego treść tego pisma, jeżeli strona lub inny uczestnik postępowania nie złożyła podania w formie dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej, nie wystąpiła do organu administracji publicznej o takie doręczenie lub nie wyraziła zgody na doręczanie pism w taki sposób.

§ 2. Wydruk pisma, o którym mowa w § 1, zawiera:

- 1) informację, że pismo zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, ze wskazaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby, która je podpisała, albo opatrzone zaawansowaną pieczęcią elektroniczną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną;
- 2) identyfikator tego pisma, nadawany przez system teleinformatyczny, za pomocą którego pismo zostało wydane.

§ 3. Wydruk pisma, o którym mowa w § 1, może zawierać mechanicznie odtwarzany podpis osoby, która podpisała pismo.

§ 4. Wydruk pisma, o którym mowa w § 1, stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydanym w formie dokumentu elektronicznego”.

Zgodnie z tą zmianą dopuszczalne jest opatrzenie dokumentów także podpisem zaufanym.

Zatem – w opinii naszego Biura – wszyscy członkowie komisji składają albo podpisy elektroniczne, albo na papierze (oryginał dokumentu), nie można mieszać tych dwóch rodzajów podpisów na jednym dokumencie.

Podpisy wszystkich członków komisji habilitacyjnej powinny być złożone na jednym dokumencie, nie zaś na kilku egzemplarzach odrębnych (niedopuszczalne jest złożenie podpisu przez każdego członka komisji na odrębnie przesłanych wszystkim członkom komisji dokumentach o tej samej treści, np. uchwała rozesłana w sześciu egzemplarzach do każdego z członków komisji) – takie bowiem pytania także docierały do Biura RDN.

Obrona pracy doktorskiej – może być prowadzona w formie zdalnej

Obrona rozprawy doktorskiej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 i 374) może być przeprowadzona poza siedzibą podmiotu doktoryzującego z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę jej przebiegu i rejestrację (191 ust. 1a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 i 374) dodany na mocy art. 63 pkt 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (poz. 695)).

Publiczna obrona rozprawy doktorskiej w przewodzie doktorskim prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r., poz. 1789) może być przeprowadzona przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających jej przeprowadzenie na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. (§ 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2018 r., poz. 261).

Publiczny charakter obrony oznacza, iż jej uczestnikiem może być potencjalnie każda osoba zainteresowana problematyką ww. pracy. Równocześnie należy wyraźnie podkreślić, iż osoby uczestniczące są uprawnione do zadawania kandydatowi do stopnia doktora pytań związanych z przedmiotem broniącej rozprawy. W związku z powyższym zastosowane narzędzia informatyczne powinny umożliwiać nie tylko bierny udział tym osobom w przebiegu obrony (transmisja obrazu i dźwięku w czasie rzeczywistym), ale także stwarzać możliwość bezpośredniej komunikacji (video, audio lub tekstowej, np. możliwość zadawania pytań w formie prowadzonego czatu).

Do 24 maja 2020 r. (termin ten może ulec wydłużeniu) komisje i zespoły powołane w postępowaniach w sprawach nadania stopni i tytułu prowadzonych w uczelniach podejmują uchwały za pomocą środków komunikacji elektronicznej niezależnie od tego, czy taki tryb ich podejmowania został określony w aktach wewnętrznych uczelni lub aktach regulujących działanie tych podmiotów.

Mając na uwadze powyższe przepisy oraz odpowiadając na pytania i wątpliwości środowiska naukowego, prosimy Państwa jako członków Rady Doskonałości Naukowej/Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o rozpowszechnianie informacji, w ramach Państwa działalności, dotyczącej możliwości odbywania się posiedzeń i podejmowania uchwał za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności przez takie gremia, jak komisje habilitacyjne, komisje doktorskie, zespoły profesorskie.

Z wyrazami szacunku

Dyrektor Biura

dr Jerzy Deneka